

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми

О.В. Жарун
“30” 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Основи біржової діяльності»

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Умань: Уманський НУС, 2023. 15 с.

Розробник: Олена ЖАРУН, к.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

 Олена ЖАРУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Протокол № 1 від "30" серпня 2023 року

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

 Сергій СОКОЛЮК

« 30 » 08 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол № 1 від "31" 08 2023 року

Голова Руслан МУДРАК

« 31 » 08 2023 року

© УНУС, 2023 рік

© Жарун О.В., 2023 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	5-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		6-й	9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський) Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Лекції	
		36 год.	8
		Практичні, семінарські	
		34 год.	4
		Самостійна робота	
		50 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: екзамен			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу	<ul style="list-style-type: none"> ➤ вивчення організаційно-економічних засад діяльності бірж, як основного елемента інфраструктури ринку, отримання студентами необхідних теоретичних знань та набуття практичних навичок з організації біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій.
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none"> ➤ опрацювання механізму функціонування системи бірж в країнах з розвинутою ринковою економікою та особливостей його розбудови і діяльності в нашій країні. ➤ Освоєння положень курсу дає можливість майбутньому фахівцеві сформувати цілісну систему теоретичних знань та практичних навичок.
Компетентності	<p>ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.</p> <p>СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур</p> <p>СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.</p> <p>ПРН 17 Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності</p>

підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

ПРН 21. Застосовувати одержані знання й уміння для контролю за виконанням дотримання правил торгівлі, зберігання товарів.

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовний модуль 1. Сутність біржової діяльності

Тема 1. Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності

Поняття та економічний зміст біржі. Організаційний, функціональний та юридичний аспекти біржової діяльності. Функції біржі в сучасній економічній системі. Організація проведення торгів. Розробка біржових контрактів. Розв'язання спірних питань. Котирування й регулювання біржових цін. Біржове страхування (хеджування). Гарантування виконання угод. Інформаційна діяльність, збір і реєстрація біржових цін. Сприяння реалізації товарів за оптимальними цінами.

Класифікація бірж за видом біржового товару, за принципом організації, за правовим статусом, за формою участі в торгах, за номенклатурою біржових товарів, за місцем та роллю у світовій торгівлі, залежно від сфери діяльності, за основними видами угод, залежно від характеру комерційної діяльності

Історія виникнення та розвитку біржової торгівлі.

Тема 2. Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж

Інституційна структура біржі та її складові. Членство на біржі, порядок його набуття. Функціональний та юридичний статус члена біржі, його права та обов'язки. Порядок визначення розміру вступного внеску члена біржі.

Організаційна структура біржі. Основні органи управління та їх функції. Загальні збори, біржовий комітет, котирувальна комісія, арбітражна комісія, розрахункова палата. Виконавчі органи біржі.

Форми взаємовідносин біржі з учасниками торгів. Акціонерно-пайова, брокерська форма, абонементна форма, комісійна форма, разова та змішана форми.

Система державного регулювання та саморегулювання діяльності бірж. Структура та функції державних органів регулювання біржової діяльності. Аспекти діяльності бірж, що перебувають у сфері саморегулювання.

Тема 3. Товарна біржа, її функції

Поняття товарної біржі, її основні функції.

Біржовий товар, його еволюція та основні характеристики. Масовість та стандартизованість біржового товару. Групи біржових товарів на сучасному ринку. Сільськогосподарські та лісові товари і продукти їх переробки, сировина і продукція металургії, нафта і нафтопродукти як групи товарів.

Тема 4. Організація і технологія біржової торгівлі

Поняття та характеристики біржових угод, їх основний зміст. Види біржових угод. Угоди з реальним товаром та товарні деривативи. Спотові, форвардні угоди, ф'ючерсні та контракти та опціони, порядок укладання та виконання.

Етапи підготовки до укладання біржової угоди, підбір посередника, укладання договору на брокерське обслуговування, порядок видачі доручень. Методи організації біржової торгівлі, порядок організації проведення біржової сесії. Алгоритм укладання, документального оформлення, реєстрації та виконання біржових угод.

Тема 5. Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції

Основні елементи інфраструктури біржового ринку агропромислової продукції. Торгові дома, оптові ринки, аукціони худоби.

Поняття та особливості функціонування аграрної біржі. Основний зміст правил біржової торгівлі агропромисловою продукцією. Порядок документального оформлення внутрішніх та

міжнародних контрактів.

Агроторгові доми, порядок їх організації та функції. Організаційно-виробнича, торгівельно-посередницька, аналітично-консультаційна та інформаційно-координаційна функції. Напрями комерційної діяльності торгових домів. Порівняльні переваги різнорівневих каналів розподілу на біржовому ринку.

Аукціони худоби, їх завдання та функції.

Оптові посередники та їх взаємозв'язок з системою аграрних бірж.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Організація біржових торгів

Тема 6. Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку

Поняття фондового ринку та його сегментація. Первинний та вторинний ринок цінних паперів, їх структура та організаційна побудова. Емітенти, інвестори та інвестиційні інститути як суб'єкти ринку. Централізований та децентралізований ринок. Поняття, завдання, порядок організації та функції фондової біржі. Фондові біржі України.

Поняття та види цінних паперів як біржового товару. Лістинг та делістинг цінних паперів на фондових біржах, переваги та порядок здійснення процедур.

Тема 7. Інфраструктура фондового ринку

Депозитарій цінних паперів, розрахункова палата, кліринговий банк, їх функції у процесі торгівлі цінними паперами.

Порядок подачі заявок на участь у торгах, організація торгів, порядок укладання і виконання угод купівлі-продажу цінних паперів.

Тема 8. Валютна біржа, її функції

Поняття та функції валютної біржі. Порядок організації валютної біржі. Суб'єкти валютного ринку, їх функції. Центральні банки, комерційні банки, інвестори, суб'єкти господарської діяльності та їх роль на валютному ринку.

Види валютних угод. Валютний опціон, аутрайт та своп угоди. Валютні котирування, їх види та порядок проведення. Пряме та обернене котирування. Види та порядок формування валютних курсів.

Тема 9. Особливості функціонування валютної біржі

Українська міжбанківська валютна біржа. Порядок укладання та виконання угод купівлі-продажу валютних цінностей.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Змістовий модуль 1. Сутність біржової діяльності								
Тема 1. Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності	15	4	4	7	15	1	1	13
Тема 2. Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж	15	4	4	7	15	1		14
Тема 3. Товарна біржа, її функції	14	4	2	7	14	1	1	12
Тема 4. Організація і технологія біржової торгівлі	15	4*	4	7	15	1		14
Тема 5. Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції	15	4	4	7	15			15
Разом за модулем 1	73	20	18	35	73	4	2	67
Змістовий модуль 2. Організація біржових торгів								
Тема 6. Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку	12	4	4	4	12	1	1	10
Тема 7. Інфраструктура фондового ринку	12	4	4	4	12	1		11
Тема 8. Валютна біржа, її функції	12	4	4	4	12	1	1	10
Тема 9. Особливості функціонування валютної біржі	11	4	4	3	11	1		10
Разом за модулем 2	47	16	16	15	47	4	2	41
Усього годин	120	36	34	50	120	8	4	108

*залучений стейкхолдер для спільного проведення аудиторного заняття

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма навчання, год	Заочна форма навчання, год
1	Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності	4	1
2	Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж	4	
3	Товарна біржа, її функції	2	1
4	Організація і технологія біржової торгівлі	4	
5	Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції	4	
6	Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку	4	1
7	Інфраструктура фондового ринку	4	
8	Валютна біржа, її функції	4	1
9	Особливості функціонування валютної біржі	4	
	Всього	34	4

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Денна форма навчання, год	Заочна* форма навчання, год
1.	Поняття та організаційно-економічні засади біржової діяльності Визначення термінів: оптова торгівля, базар, ярмарок, аукціон, біржова торгівля. Порівняльний аналіз різних видів торгівлі.	7	13
2.	Управління та законодавчо-правове регулювання діяльності бірж Порядок визначення розміру вступного внеску члена біржі. Аспекти діяльності бірж, що перебувають у сфері саморегулювання.	7	14
3.	Товарна біржа, її функції Сільськогосподарські та лісові товари і продукти їх переробки, сировина і продукція металургії, нафта і нафтопродукти як групи товарів	7	12
4.	Організація і технологія біржової торгівлі Алгоритм укладання, документального оформлення, реєстрації та виконання біржових угод.	7	14
5.	Інфраструктура біржового ринку агропромислової продукції Аукціони худоби, їх завдання та функції. Оптові посередники та їх взаємозв'язок з системою аграрних бірж.	7	15
6.	Фондові біржі, їх діяльність та роль на фондовому ринку Поняття, завдання, порядок організації та функції фондової біржі. Фондові біржі України	4	10

№ з/п	Назва теми	Денна форма навчання, год	Заочна* форма навчання, год
7.	Інфраструктура фондового ринку Порядок подачі заявок на участь у торгах, організація торгів, порядок укладання і виконання угод купівлі-продажу цінних паперів	4	11
8.	Валютна біржа, її функції Пряме та обернене котирування. Види та порядок формування валютних курсів.	4	10
9.	Особливості функціонування валютної біржі Українська міжбанківська валютна біржа.	3	10
	Разом	50	108

* контрольна робота

6. Індивідуальне завдання для заочної форми навчання

Завдання для здобувачів заочної форми навчання передбачає написання контрольної роботи. Метою виконання контрольної роботи є закріплення і поглиблення теоретичних знань і практичних навичок, засвоєння загальних закономірностей, принципів і методів економічного аналізу.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Організація біржової діяльності» студенти заочної форми навчання виконують одне індивідуальне завдання, результати якого представляють у вигляді письмової роботи. Контрольну роботу студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Організація біржової діяльності» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вказівки щодо вибору варіанту контрольної роботи та індивідуальні завдання, що відповідають обраному варіанту, наведено у «Методичних рекомендаціях для самостійної роботи та виконання контрольних робіт з дисципліни «Організація біржової діяльності» для студентів заочної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», які входять до методичного забезпечення дисципліни. Контрольна робота зараховується, якщо в ній повністю висвітлені теоретичні питання.

7. Методи навчання

Теоретичні та практичні положення дисципліни вивчаються студентами в процесі роботи над лекційним курсом, участі у семінарських заняттях, при виконанні індивідуальних завдань (студентами заочної форми навчання), самостійній роботі, яка полягає у вивченні та опрацюванні наукової, навчально-методичної літератури, законодавчих і нормативних актів, виконанні навчальних завдань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: лекції-бесіди, робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, презентації. Лекції-бесіди – при читанні лекції студентам даються питання для самостійного розміркування, що дає змогу зосередити увагу на найбільш важливих проблемах теми, яка вивчається, визначити зміст і темп викладу навчального матеріалу з урахуванням рівня підготовленості та освіти аудиторії. Окрім питань студентів, вона допускає викладення ними своєї точки зору з того чи іншого питання. Робота в мікрогрупах використовується з метою є розв'язання дилем, що потребують колективного

обговорення. Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. Матеріали курсу «Організація біржової діяльності» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=127>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

8. Методи контролю

Для забезпечення оцінювання студентів проводиться поточний (модульний) і підсумковий (екзамен) контроль.

Модульний контроль передбачає перевірку стану засвоєння визначеної системи елементів знань і вмінь студентів з того чи іншого модулю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюванню в балах підлягають: рівень знань, необхідний для виконання аналітично-розрахункових робіт, що передбачені завданнями для самостійного опрацювання; повнота, якість і вчасність їх виконання та результати захисту; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття; результати експрес-контролю тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль проводиться письмово у формі тестів.

Повторне виконання модульних контрольних робіт на вищу кількість балів дозволяється, як виняток, з поважних причин за погодженням викладача, який викладає дисципліну, з дозволу декана факультету до початку підсумкового контролю (екзамену).

У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студенти мають право, з дозволу викладача, скласти їх до останнього семінарського заняття. Час і порядок складання визначає викладач. У разі, коли студент не з'явився на проведення модульної контрольної роботи без поважних причин, він отримує нуль балів. Перездача модульного контролю допускається у строки, які встановлюються викладачем.

Знання студента з певного модуля вважаються незадовільними, за умови коли сума балів його поточної успішності та за модульний контроль складають менше 61% від максимально можливої суми за цей модуль. У такому випадку можливе повторне перескладання модуля у терміни встановлені викладачем.

Рейтингова сума балів з навчальної дисципліни після складання модулів і підсумкового контролю виставляється як сума набраних студентом балів протягом семестру та балів набраних студентом на підсумковому контролі. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі модульні контролю, передбачені для даної навчальної дисципліни і за рейтинговим показником набрали не менш як 35 балів.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів на заключному етапі вивчення дисципліни і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною робочою програмою навчальної дисципліни. Форма проведення контролю є комбінованою (передбачає усну відповідь на два теоретичних питання і письмово на один комплект тестових завдань). Зміст і структура контрольних завдань, екзаменаційних білетів і критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри.

Якщо у підсумку студент отримав за рейтинговим показником оцінку «FX», то він допускається до повторного складання підсумкового контролю з дисципліни. Студент, допущений до повторного складання підсумкового контролю зобов'язаний у терміни, визначені деканатом, перездати невиконані (або виконані на низькому рівні) завдання поточно-модульного контролю, виконати модульні контролі і скласти підсумковий контроль. Рейтинговий показник студента з навчальної дисципліни при цьому визначається за результатами повторного складання підсумкового контролю і не впливає на загальний рейтинг студента.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, підсумкового контролю тощо).

Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) студент може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) студент може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.

Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Денна форма навчання

Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Підсумковий контроль	Сума
	35					35					
Теми	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	100
Кількість балів за змістовими модулями	4	4	4	4	4	5	5	5	5		
В т.ч. самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Практичне заняття	2	2	2	2	2	3	3	3	3		
Модульний контроль	15					15					

Заочна форма навчання

Кількість балів за модуль	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				Підсумковий контроль	Сума
	35					35					
Змістові модулі	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	100
Кількість балів за змістовими модулями	4	4	4	4	4	5	5	5	5		
Контрольна робота 30											

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Жарун О.В. Методичні рекомендації для підготовки до семінарсько-практичних занять з дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Умань, УНУС. 2023.

2. Жарун О.В. Методичні рекомендації для виконання самостійної та контрольної роботи з дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти заочної форми навчання спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Умань, УНУС. 2022.

3. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». URL: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=127>

12. Рекомендована література

Базова

1. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М.О. Солодкого Київ: Компринт, 2017. 450 с.
2. Солодкий М.О. Біржовий товарний ринок: навчальний посібник / М.О. Солодкий. Київ: Компринт, 2017. 576с.
3. Солодкий М.О., Яворська В.О. Міжнародні біржові ринки: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М.О. Солодкого Київ: Компринт, 2019. 520 с.
4. Солодкий М.О., Ільчук М.М., Яворська В.О. Аналіз і прогнозування біржового ринку: навч. посіб. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 642 с.
5. Підгорний А.З., Самоєнкова О.В. Методологія статистичного дослідження біржової діяльності. Одеса: ФОП Гуляєва В.М., 2018. 170 с.
6. Яворська В.О. Аналіз торгівлі деривативними контрактами на міжнародних біржах. Інфраструктура ринку. 2022. № 68. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/68-2022>.
7. Яворська В.О. Аналіз ринків капіталу та організованих товарних ринків. Інфраструктура ринку. 2022. № 69. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/69-2022>.

8. Охріменко І.В. Біржова діяльність / Охріменко І.В., Стасіневич С.А.К.: ЦП „Компринт”, 2017. 244 с
9. Охріменко І.В. Регулювання біржового ринку: навчальний посібник / Охріменко І.В., Стасіневич С.А., Красевський В.М. К.: ЦП „Компринт”, 2016. 144 с.
10. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності. Підручник. Харків : ФОП Бровін О. В., 2021. 280 с.

Допоміжна

1. Савченко В.Д. Організація біржової діяльності: Навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків: Харківський держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. 124 с.
2. Закон України «Про товарну біржу» зі змінами та доповненнями. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
3. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» зі змінами та доповненнями. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
4. Закон України «Про господарські товариства» зі змінами та доповненнями. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
5. Вавдійчик І.М. Сучасний стан та тенденції розвитку біржової торгівлі в Україні. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. №15. С. 182- 185.
6. Жарун О.В., Коротєєв М.А., Тупчій О.С. Проблеми розвитку біржової діяльності в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2021. № 68. С. 20-25.
7. Жарун О.В., Коротєєв М.А, Непочатенко О.А., Тупчій О.С. Організація ф'ючерсної біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: Зб. наук. праць*, 2021. № 3 (76). С. 92-103.
8. Мацкевич Я.М. Роль біржової діяльності у розвитку інфраструктури регіональної торгівлі сільськогосподарською продукцією. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 6. С. 177–182.
9. Машлій Г. Проблеми підвищення ефективності біржової торгівлі в Україні. *Вісник ТДТУ. Серія «Економіка»*. 2016. № 1. С. 170–172.
10. Охріменко І.В. Розвиток біржового ринку похідних фінансових інструментів. Монграфія /І.В.Охріменко, В.Ю.Остряньський. К.: «ЦП «Компринт». 2018. 126 с.
11. Ясенецький В.С. Особливості функціонування бірж як складової ринкової інфраструктури. *Бізнес Інформ*. 2014. № 1. С. 333- 337.
12. Metcalf Th. (2019). What Are the Functions of Foreign Currency Exchange Markets? [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://pocketsense.com/functions-foreigncurrency-exchange-markets-9293.html>.
13. Roy E. (2016). Which theory will you use to predict future foreign exchange rates? [Електронний ресурс] / Режим доступу: Original article: <http://www.tradeready.ca/2016/topics/international-trade-finance/theory-predictforeignexchange-rates/>
14. Schrimpf A., Sushko V. FX trade execution: complex and highly fragmented / *BIS Quarterly Review*, December 2019. Pp. 39-51.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація «Біржові та електронні майданчики». URL: aeaer.com.ua
2. Асоціація «Українські фондові торговці». URL: aust.com.ua
3. Блог компанії RockInvest. Навчання інвестуванню на фондових біржах США. URL: <http://rockinvest.com.ua/blog>.
4. Моніторинг біржового ринку (журнал). URL: memjournal.agrex.gov.ua.
5. Національний депозитарій України. URL: csd.ua.
6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: nssmc.gov.ua
7. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: dfp.gov.ua
8. Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках. URL: ausd.com.ua
9. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. URL: uaib.com.ua
10. Українська біржа. URL: ux.ua

11. Українська міжбанківська валютна біржа. [URL:uice.com.ua](http://uice.com.ua).
12. Фондова біржа «Перспектива». [URL:fbp.com.ua](http://fbp.com.ua)
13. Фондова біржа ПФТС. URL: pfts.com.

13. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2023-2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Зміни, внесені до робочої програми на 2023-2024 навчальний рік, охоплюють:

1. Внесення відповідних коригувань в розподіл балів, що їх отримують студенти в процесі вивчення дисципліни;
2. Оновлення переліку рекомендованої літератури.
3. Оновлення методичного забезпечення
4. Уточнення компетентностей та програмних результатів навчання у зв'язку зі змінами, внесеними до освітньої програми.